

ЗА СРАВНЕНИЕ ЧИСЛА-ТА И ИЗМѢНЕНИЕ СБОРА И РАЗЛИКА-ТА.

За сравненіе числа-та.

26. Ако ни сж дадени двѣ неравны числа, то едно-то отъ тѣхъ трѣбва да е по-голѣмо, а друго-то по-малко.

За да познаемъ, *съ що* е по-вече по-голѣмо-то число отъ по-малко-то, трѣбва отъ по-голѣмо-то да отземемъ по-малко-то: напимѣрь, за да найдемъ 15 лактіе съ що сж повече отъ 7 лакти, трѣбва ни само да отземемъ 7 отъ 15, и остатъкъ-тъ 8 лактіе ще покаже съ що е по-вече по-голѣмо-то число отъ по-малко-то, или разликъ-тъ по между имъ. Сжще-то трѣбва да направимъ, ако искамы да познаемъ *съ що* е по-малко малко-то число отъ по-голѣмо-то, напр. за да опрѣдлимъ 8 съ що е по-малко отъ 12, трѣбва само да извадимъ 8 изъ 12. Отъ казано-то слѣдува, че *по-гольмо-то число е равно съ по-малко-то, събрано съ разликъ-тъ, а малко-то е равно на по-гольмо-то безъ разликъ-тъ.*

Като знаемъ, че остатъкъ-тъ и умалитель-тъ сж чѣсти, кои-то съставлявать умаляемо-то число и спорядъ това служатъ една на другъ за допълненія до умаляемо-то, то, по дадено едно отъ тѣхъ, всегда може да ся найде друго-то, като изваждамы дадено-то изъ умаляемо-то число. Спорядъ това не е мжно да рѣшимъ слѣдующи-ты задавки:

1. *Какво число трѣбва да ся придаде при 25, за да ся получи сборъ 43?* — Искано-то число трѣбва да бѣде допълненіе на 25 до 43: то ще и да ся найде, като ся извадятъ 25 изъ 43, т. е. $43 - 25 = 18$. Или, може да ся направи така:

$$25 + \text{допълненіе-то} = 43;$$

отъ равны количества да отнимамы по равно, именно по 25, то и остатъци-ти щѣтъ бѣждъ равны; спорядъ това ще бѣде $\text{допълненіе-то} = 43 - 25 = 18$.

2. *Какво число трѣбва да ся извади изъ 72, за да изльзе остатъкъ равенъ съ 27?* — Тукъ ся види, че 72 е умаляемо число, 27 остатъкъ, а искано-то число е умалитель. А защо-то остатъкъ-тъ и умалитель-тъ едно на друго служатъ за допълненіе до умаляемо-то число, то умалитель-тъ ще ся найде, като извадимъ 27 изъ 72, и ще изльзе 45. — или може да ся направи така:

$$72 - \text{умалителя} = 27.$$